Antwerpse majolicahuisnaamplaten: de 'Penseeblom' teruggevonden

Frans Caignie

In Tegel 45 (2017) publiceerde ik een samenvatting van mijn onderzoek naar de herkomst van de Antwerpse huisnaamplaten.

De plaat 'Dit is in pense blom' (Penseeblom) was op dat ogenblik enkel gekend van een zwart-wit foto uit 1969, detail uit de gevel van het huis Sint-Jacobsmarkt 96. Dit was de winkel van Jules Stoelen, 'goudsmid en uurwerken'. Toen ik dit artikel voorlegde aan een collega van de Stad Antwerpen, afdeling archeologie, diste die mij uit het stadsarchief twee andere foto's op van dit handelspand. Op de ene, uit 1971, is de naamplaat nog duidelijk aanwezig.[1] De tweede foto, uit 1972, laat zien dat van het onteigende pand de bovenbouw al is afgebroken. Op de plaats van de naamplaat is alleen nog een blinde mortelvlek te zien (afb. 1).

Deze vaststelling gaf mij de quasi-zekerheid dat de plaat nog kon bestaan. Waar elders zoeken dan bij de familie Stoelen? Een mailing naar tien adressen met deze familienaam, geplukt uit het telefoonboek, bracht me via mail de geruststelling dat de plaat inderdaad bewaard wordt in de familiekring. Een voorlopig toegezonden foto verzekerde mij de goede toestand ervan: er is slechts een lichte barst van de rand links tot ongeveer het midden en een chip op de boven- en onderrand. De kleuren zijn minder intens, en de afmetingen zijn groter (35 x 35 cm) dan van de met dit stuk vergelijkbare Rode Roos. Opvallend zijn de golvende ribbels in het kleilichaam, in de boven-

Afb. 1 Sint-Jacobsmarkt 96 tijdens de afbraak in 1972 met detail van de plaats waar de naamplaat werd verwijderd, aangeduid met rode pijl (© Stadsarchief Antwerpen, 42#96 (sa071116), foto Roger Bastaens, schenking Stefan Justens).

[1] Stadsarchief Antwerpen, FOTO-OF#5992 (sa056011).

[2] Sint-Jacobsmarkt 96 had zijn langste gevel aan de kant van de Lange Nieuwstraat.

helft schuin oplopend, verticaal gericht in de waterpoel.
Een bezoek aan de familie Stoelen, met de mogelijkheid om een mooie foto te maken, gaf mij de zekerheid dat de Penseeblom in veilige handen is en dat ze zeer gekoesterd wordt door de familie (afb. 2). Aldus tellen we wel degelijk vijf huisnaamplaten mét naam, alle afkomstig uit de Lange Nieuwstraat,[2] die hopelijk ooit eens in een tentoonstelling samengebracht zullen worden.

Afb. 2 Huisnaamplaat 'Dit is in pense blom' (coll. Stoelen, foto Frans Caignie).

Antwerp Plaques with House Names: 'The Seven Pansies' Retraced

The survey of Antwerp maiolica plaques with house names in *Tegel* 45 (2017) mentioned one plaque that was known only from the literature. An old photograph of the plaque in black and white was published in the article for the first time. It was unknown if this plaque, with the text 'Dit is in pense blom', had survived the demolition of the house on Sint-Jacobsmarkt 96 in 1971 and what its current location might be. Continued research into the family of the then proprietor, Stoelen, led to its present location and proper documentation.

De tegelvloer van Fano: een aanvulling

Redactie Tegel

In *Tegel* 43 werd de majolicategelvloer uit de Santa Maria del Riposo (1503) in Fano (Italië) beschreven. De tegels zijn rond 1900 verkocht, vernield of gestolen. Wat bewaard bleef is verspreid geraakt over vele collecties. Claudio Paolinelli (Universiteit van Urbino) documenteert alle tegels die hij kan terugvinden. Een Nederlandse verzamelaar heeft ons nu foto's gestuurd van vier tegels uit zijn collectie, ter aanvulling van deze documentatie.

The Tiled Floor at Fano: an Addendum

The maiolica tiled floor in the church of Santa Maria del Riposo (1503) at Fano, Italy, was described in *Tegel* 43. Around 1900 the tiles were sold, destroyed or stolen. The tiles that have survived are spread over many different collections. Claudio Paolinelli (University of Urbino) is documenting all the tiles he can find. A Dutch collector has now sent us photos of four tiles in his collection to add to this documentation.